

Σύνοψη

EASO
Ετήσια έκθεση
για την κατάσταση
του ασύλου
στην ΕΕ για το 2018

24 Ιουνίου 2019

Printed by Bietlot in Belgium

Το χειρόγραφο ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο του 2019.

Ούτε η EASO ούτε οποιοδήποτε πρόσωπο ενεργεί εξ ονόματος της EASO ευθύνεται για ενδεχόμενη χρήση των παρακάτω πληροφοριών.

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2019

Print ISBN 978-92-9476-703-5 doi:10.2847/46129 BZ-02-19-250-EL-C

PDF ISBN 978-92-9476-375-4 doi:10.2847/628895 BZ-02-19-250-EL-N

Φωτογραφία εξωφύλλου: © European Asylum Support Office, Austin Tufigno

© European Asylum Support Office, 2019

Η αναπαραγωγή επιτρέπεται εφόσον αναφέρεται η πηγή.

Για κάθε χρήση ή αναπαραγωγή φωτογραφιών ή άλλου υλικού τα οποία δεν καλύπτονται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας της EASO πρέπει να ζητείται απευθείας η άδεια των κατόχων των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Σύνοψη

EASO
Ετήσια έκθεση
για την κατάσταση
του ασύλου
στην ΕΕ για το 2018

24 Ιουνίου 2019

Ενότητες της σύνοψης

Σύνοψη.....	3
Εξελίξεις σε επίπεδο ΕΕ.....	4
Διεθνής προστασία στην ΕΕ+.....	9
Σημαντικές εξελίξεις σε εθνικό επίπεδο.....	17
Λειτουργία του ΚΕΣΑ.....	19

Σύνοψη

Εισαγωγή

Η ετήσια έκθεση της EASO για την κατάσταση του ασύλου στην Ευρωπαϊκή Ένωση για το 2018 παρέχει μια πλήρη επισκόπηση των εξελίξεων στον τομέα της διεθνούς προστασίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο και στο επίπεδο των εθνικών συστημάτων χορήγησης ασύλου. Με βάση ένα ευρύ φάσμα πηγών, η έκθεση εξετάζει τις κύριες στατιστικές τάσεις και αναλύει τις αλλαγές στις χώρες της ΕΕ+ όσον αφορά τη νομοθεσία, τις πολιτικές, τις πρακτικές τους, καθώς και την εθνική νομολογία. Παρόλο που η έκθεση επικεντρώνεται σε βασικούς τομείς του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου, γίνονται συχνά αναγκαίες αναφορές στο ευρύτερο πλαίσιο της μετανάστευσης και των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Εξελίξεις σε επίπεδο ΕΕ

Το 2018 στην Ευρωπαϊκή Ένωση αναφέρθηκαν σημαντικές εξελίξεις στον τομέα της διεθνούς προστασίας.

Οι διοργανικές διαπραγματεύσεις σχετικά με τις προτάσεις για τη μεταρρύθμιση του συστήματος ασύλου συνεχίστηκαν. Τον Δεκέμβριο του 2017, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έθεσε ως στόχο να καταλήξει σε θέση σχετικά με μια συνολική μεταρρύθμιση έως τον Ιούνιο του 2018. Σημειώθηκε σημαντική πρόοδος σε πέντε από τις επτά προτάσεις όσον αφορά: **τον Οργανισμό της ΕΕ για το άσυλο, τον κανονισμό για το Eurodac, τον κανονισμό για τη θέσπιση πλαισίου της Ένωσης για την επανεγκατάσταση, τον κανονισμό για την αναγνώριση και την οδηγία για τις συνθήκες υποδοχής**, επί των οποίων οι συννομοθέτες κατέληξαν σε ευρεία πολιτική συμφωνία έως την προθεσμία του Ιουνίου του 2018. Ωστόσο, εξακολούθησαν να υφίστανται αποκλίσεις σε αρκετά αμφιλεγόμενα ζητήματα και η πλειονότητα των κρατών μελών εξέφρασε επιφυλάξεις σχετικά με την έγκριση μίας ή περισσοτέρων προτάσεων μεταρρύθμισης του συστήματος ασύλου πριν ολοκληρωθεί η προετοιμασία του συνόλου των προτάσεων προς έγκριση, παρά το οφέλη της έγκρισης κάθε επιμέρους πρότασης χωριστά. Έκτοτε, παρότι έχει σημειωθεί κάποια πρόοδος σε τεχνικό επίπεδο, το Συμβούλιο δεν κατόρθωσε να εγκρίνει θέση σχετικά με τον **κανονισμό του Δουβλίνου** και τον **κανονισμό για τις διαδικασίες ασύλου**, με αποτέλεσμα η μεταρρύθμιση του συστήματος ασύλου να μην έχει ακόμη ολοκληρωθεί. Το 2018 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε τη θέση του σχετικά με τον κανονισμό για τις διαδικασίες ασύλου, συνεπώς

έχει πλέον εγκρίνει θέση για όλους τους φακέλους του ΚΕΣΑ. Καθ' όλη τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων σχετικά με τις προτάσεις για τη μεταρρύθμιση του συστήματος ασύλου, η αυξημένη αλληλεγγύη μεταξύ των χωρών και το αίτημα κοινής ευθύνης αναδείχθηκαν ως θεμέλιοι λίθοι για τη λειτουργία και την περαιτέρω ρύθμιση του ΚΕΣΑ.

Σύμφωνα με την ευθύνη της για τη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έλαβε μέτρα στο πλαίσιο διαδικασιών επί παραβάσει όσον αφορά τη Βουλγαρία, την Ουγγαρία, την Πολωνία και τη Σλοβενία.

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσε 16 αποφάσεις επί αιτήσεων για έκδοση προδικαστικής απόφασης, οι οποίες ερμηνεύουν τον κανονισμό του Δουβλίνου, την οδηγία για τις διαδικασίες ασύλου και την οδηγία για την αναγνώριση. Δεν εκδόθηκε απόφαση σχετική με την οδηγία για τις συνθήκες υποδοχής, παρότι εκκρεμούν δύο σχετικές αποφάσεις.

Η αυξημένη αλληλεγγύη μεταξύ των χωρών της ΕΕ+ και το αίσθημα κοινής ευθύνης έχουν οριστεί ως οι θεμέλιοι λίθοι για τη λειτουργία και τη ρύθμιση του ΚΕΣΑ.

Βασικά
πορίσματα

Ειδικότερα, το ΔΕΕ ανέλυσε ζητήματα που άπτονται των τεχνικών πτυχών της εφαρμογής των αιτημάτων αναδοχής ή εκ νέου ανάληψης δυνάμει του κανονισμού Δουβλίνο III, όπως είναι, για παράδειγμα, οι ισχύουσες προθεσμίες σε διαφορετικά στάδια της διαδικασίας του Δουβλίνου· τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίζονται από τους αιτούντες προς τον σκοπό της τεκμηρίωσης ισχυρισμών όσον αφορά τις θρησκευτικές τους πεποιθήσεις και τον κίνδυνο δίωξης για λόγους που σχετίζονται με τη θρησκεία· η σημασία της ατομικής αξιολόγησης των αιτήσεων ασύλου, η οποία πρέπει να διεξάγεται λαμβανομένων υπόψη των προσωπικών περιστάσεων του αιτούντος· η αξιολόγηση των πραγματικών περιστατικών και των περιστάσεων που σχετίζονται με τον προβαλλόμενο από τον αιτούντα σεξουαλικό προσανατολισμό του· το δικαίωμα επικουρικής προστασίας των αιτούντων που υπήρξαν θύματα βασανιστηρίων, σε περίπτωση που ενδέχεται να μην τους παρασχεθεί σκοπίμως η κατάλληλη ψυχολογική φροντίδα εάν επιστρέψουν στη χώρα καταγωγής τους, ακόμα και αν δεν υφίσταται πλέον κίνδυνος να υποβληθούν σε βασανιστήρια· η επεξεργασία των αιτήσεων που έχουν υποβληθεί από πρόσωπα τα οποία είναι εγγεγραμμένα στο Γραφείο Αρωγής και Έργων των Ηνωμένων Εθνών για τους Παλαιστίνιους Πρόσφυγες (UNRWA)· οι λόγοι αποκλεισμού στο πλαίσιο της επικουρικής προστασίας· οι παροχές κοινωνικής ασφάλισης για τους πρόσφυγες που έχουν λάβει άδεια προσωρινής διαμονής· η εφαρμογή των εννοιών της ασφαλούς χώρας· ο περαιτέρω καθορισμός των διαδικασιών προσφυγής σε δεύτερο βαθμό· και η οικογενειακή επανένωση των ασυνόδευτων ανηλίκων που ενηλικιώνονται αφού υποβάλουν αίτηση.

Η υλοποίηση του ευρωπαϊκού θεματολογίου για τη μετανάστευση συνεχίστηκε

το 2018 και συνοψίζεται στις ανακοινώσεις της Επιτροπής σχετικά με την υλοποίηση του ευρωπαϊκού προγράμματος δράσης για τη μετανάστευση. Οι σχετικές εξελίξεις κατά τη διάρκεια του 2018 αντικατοπτρίζουν τη συντονισμένη προσπάθεια μετάβασης από τις ad hoc αντιδράσεις σε σταθερές, βιώσιμες λύσεις στον τομέα του ασύλου. Ενώ παράλληλα αναπτύσσονται μακροπρόθεσμα διαρθρωτικά μέτρα, η Επιτροπή έχει προσδιορίσει μια σειρά από άμεσα μέτρα για την αντιμετώπιση πιεστικών ζητημάτων κατά μήκος των διαδρομών της δυτικής, κεντρικής και ανατολικής Μεσογείου, τα οποία αφορούν, μεταξύ άλλων, την παροχή βοήθειας στο Μαρόκο, τη βελτίωση των συνθηκών για τους μετανάστες στη Λιβύη, με έμφαση στις πλέον ευάλωτες ομάδες, και την περαιτέρω βελτιστοποίηση των επιχειρησιακών ροών εργασίας στα ελληνικά νησιά.

Στην Ελλάδα...

Η δράση επικεντρώθηκε στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης στα κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης (hotspots), με έμφαση στην ικανοποίηση των αναγκών των ευάλωτων ομάδων.

Στην **Ελλάδα**, η προσέγγιση των κέντρων υποδοχής και ταυτοποίησης εφαρμόζεται παράλληλα με τη δήλωση ΕΕ-Τουρκίας, η οποία περιλαμβάνει μεταξύ των στόχων της την πρόληψη της δημιουργίας νέων θαλάσσιων ή χερσαίων οδών

παράνομης μετανάστευσης από την Τουρκία προς την ΕΕ. Λόγω της συνεχούς μεταναστευτικής πίεσης και του μικρού αριθμού επιστροφών, η προσέγγιση με βάση τα κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης διαδραμάτισε καίριο ρόλο στη σταθεροποίηση της κατάστασης στα νησιά. Η δράση επικεντρώθηκε στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης στα κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης, με έμφαση στην ικανοποίηση των αναγκών των ευάλωτων ομάδων. Οι προσπάθειες αυτές συνοδεύτηκαν από την αύξηση της ικανότητας υποδοχής στην ηπειρωτική χώρα και τη θέσπιση νέας νομοθεσίας σχετικά με το εθνικό σύστημα επιτροπείας για τους ανηλίκους. Ταυτόχρονα, η συγκέντρωση υπερπληθυσμού στα νησιά είχε ως αποτέλεσμα την άσκηση έντονης πίεσης στις υποδομές, στην παροχή ιατρικών υπηρεσιών και στη διαχείριση αποβλήτων, ενώ παράλληλα αυξήθηκαν οι εντάσεις μεταξύ των μεταναστών και μερίδας του πληθυσμού. Τον Μάρτιο του 2019, τρία έτη μετά τη σύναψη της δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας, η Επιτροπή δημοσίευσε έκθεση με στοιχεία για τα σωρευτικά αποτελέσματα της τριετούς εφαρμογής της.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι οι παράτυπες αφίξεις από την Τουρκία στα ελληνικά νησιά παραμένουν κατά 97 % χαμηλότερες σε σχέση με την περίοδο πριν από την εφαρμογή της δήλωσης, ενώ έχουν μειωθεί δραστηρικά οι απώλειες ανθρώπινων ζωών στη θάλασσα. Ταυτόχρονα, κατά τη διάρκεια του 2018, αυξήθηκε σημαντικά ο αριθμός των παράτυπων διελεύσεων από την Τουρκία προς την Ελλάδα μέσω των χερσαίων συνόρων, ενώ τα μισά περίπου άτομα που διέσχισαν τα σύνορα ήταν Τούρκοι υπήκοοι. Αυτό καταδεικνύει την ανάγκη ενίσχυσης της στήριξης στα σύνορα. Τον Μάρτιο του 2019, 20 292 Σύριοι πρόσφυγες είχαν επανεγκατασταθεί από την Τουρκία σε χώρες της ΕΕ+, ενώ κονδύλια

συνολικού ύψους 192 εκατ. EUR είχαν διατεθεί από το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME) για τη στήριξη της νόμιμης εισδοχής Συρίων από την Τουρκία. Επιπλέον, για την περίοδο 2016-2019, συνολικό ποσό ύψους 6 δισ. EUR διοχετεύτηκε μέσω της Διευκόλυνσης για τους Πρόσφυγες στην Τουρκία, με το ήμισυ του ποσού αυτού να προέρχεται από ταμεία της ΕΕ και το υπόλοιπο ήμισυ από μεμονωμένες εθνικές συνεισφορές των χωρών της ΕΕ+. Απαιτείται περαιτέρω πρόοδος όσον αφορά την υλοποίηση επιστροφών από τα ελληνικά νησιά στην Τουρκία.

Στην Ιταλία...

Οι οργανισμοί της ΕΕ συνέχισαν να παρέχουν τη στήριξη τους για την υλοποίηση της προσέγγισης με βάση τα κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης, προσαρμόζοντας τα επίπεδα στελέχωσης στις υφιστάμενες ανάγκες.

Στην **Ιταλία**, οι οργανισμοί της ΕΕ συνέχισαν να παρέχουν τη στήριξή τους για την υλοποίηση της προσέγγισης με βάση τα κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης, προσαρμόζοντας τα επίπεδα στελέχωσης στις υφιστάμενες ανάγκες. Το 2018, η συμβολή της ΕΕ για την υλοποίηση της προσέγγισης με βάση τα κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης στην Ιταλία περιλάμβανε, μεταξύ άλλων δραστηριοτήτων, τη διενέργεια δευτερογενούς ελέγχου, την παροχή ιατρικής βοήθειας

και τη διαπολιτισμική διαμεσολάβηση. Επιπλέον, η ΕΕ συνέβαλε με χρηματοδοτική βοήθεια και με την τοποθέτηση εμπειρογνομόνων για τη στήριξη του ελέγχου, της καταγραφής, της ταυτοποίησης και της παροχής πληροφοριών στους μετανάστες.

Καθ' όλη τη διάρκεια του 2018, η αποβίβαση μεταναστών και προσφύγων που διασώζονται στη θάλασσα της Μεσογείου αποτέλεσε αφορμή για συζητήσεις σχετικά με την αλληλεγγύη, τον επιμερισμό της ευθύνης και την ανάπτυξη πιο συστηματικής και συντονισμένης προσέγγισης της ΕΕ όσον αφορά την αποβίβαση, την πρώτη υποδοχή, την καταγραφή και τη μετεγκατάσταση. Προς τον σκοπό αυτόν, προτάθηκε η ιδέα της εφαρμογής προσωρινών ρυθμίσεων, οι οποίες θα μπορούσαν να λειτουργήσουν ως μεταβατική λύση μέχρι την έναρξη εφαρμογής του νέου κανονισμού του Δουβλίνου, με βάση την πείρα από τις *ad hoc* λύσεις για την αποβίβαση που εφαρμόστηκαν το καλοκαίρι του 2018. Αυτές οι προσωρινές ρυθμίσεις θα μπορούσαν να αναπτυχθούν στο πλαίσιο ενός διαφανούς και αναλυτικού σχεδίου εργασίας βήμα προς βήμα, με βάση την αμοιβαία κατανόηση κοινών συμφερόντων, το οποίο θα διασφαλίσει την παροχή επιχειρησιακής και αποτελεσματικής βοήθειας από την Επιτροπή, τους οργανισμούς της ΕΕ και από άλλα κράτη μέλη προς το εκάστοτε κράτος μέλος.

Η επανεγκατάσταση και η εισδοχή για ανθρωπιστικούς λόγους αποτελούν βασικούς μηχανισμούς που προσφέρουν μια ασφαλή και νόμιμη οδό προς την ΕΕ+ σε άτομα που χρήζουν διεθνούς προστασίας, ενώ συμβάλλουν παράλληλα στην άμβλυνση της πίεσης που ασκείται σε χώρες οι οποίες φιλοξενούν μεγάλους αριθμούς προσφύγων.

Προσωρινές ρυθμίσεις για την αποβίβαση, οι οποίες αναπτύσσονται στο πλαίσιο ενός διαφανούς και αναλυτικού σχεδίου εργασίας βήμα προς βήμα, με βάση την αμοιβαία κατανόηση κοινών συμφερόντων, θα μπορούσαν να διασφαλίσουν την παροχή επιχειρησιακής και αποτελεσματικής βοήθειας από την Επιτροπή, τους οργανισμούς της ΕΕ και από άλλα κράτη μέλη προς το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει πιέσεις.

**Βασικά
πορίσματα**

Την περίοδο 2015-2017, μέσω των διαφόρων προγραμμάτων επανεγκατάστασης της ΕΕ, επανεγκαταστάθηκαν στην Ευρώπη συνολικά 27 800 άτομα ενώ, στο πλαίσιο του νέου προγράμματος επανεγκατάστασης της ΕΕ, 20 κράτη μέλη της ΕΕ έχουν δεσμευτεί για την υλοποίηση περισσότερων από 50 000 θέσεων επανεγκατάστασης έως το τέλος Οκτωβρίου του 2019, γεγονός που καθιστά την πρωτοβουλία αυτή τη μεγαλύτερη προσπάθεια επανεγκατάστασης που έχει αναληφθεί στην ΕΕ έως σήμερα. Έως τον Μάρτιο του 2019, είχαν πραγματοποιηθεί περισσότερες από 24 000 από αυτές

τις επανεγκαταστάσεις. Σε συνδυασμό με το πρόγραμμα επανεγκατάστασης της ΕΕ, τα εθνικά προγράμματα επανεγκατάστασης συμβάλλουν επίσης στη διασφάλιση νόμιμης και ασφαλούς οδού για τα άτομα που χρήζουν προστασίας. Τέλος, τα προγράμματα εισδοχής για ανθρωπιστικούς λόγους, συμπεριλαμβανομένων των πρωτοβουλιών ιδιωτικής χορηγίας που υλοποιούνται σε διάφορες χώρες της ΕΕ+, συμβάλλουν σημαντικά στην επίτευξη του ίδιου σκοπού.

Όσον αφορά την εξωτερική διάσταση της μεταναστευτικής πολιτικής της ΕΕ, το 2018 η ΕΕ συνέχισε τη συνεργασία της με εξωτερικούς εταίρους, με στόχο την εποικοδομητική αντιμετώπιση του μεταναστευτικού ζητήματος, μέσω μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης που στηρίζεται στην πολυμέρεια. Ορισμένα σημαντικά σημεία της προόδου που σημειώθηκε το 2018 σε αυτόν τον τομέα είναι τα ακόλουθα: η διάθεση περισσότερων πόρων για την υλοποίηση των προγραμμάτων στο πλαίσιο του Καταπιστευματικού Ταμείου Έκτακτης Ανάγκης της ΕΕ και του Ταμείου Εξωτερικών

Επενδύσεων· η καταπολέμηση των δικτύων λαθραίας διακίνησης με τη λήψη επιχειρησιακών μέτρων για τη βελτίωση της συνεργασίας στον τομέα επιβολής του νόμου· η προώθηση της ομαλής επιστροφής και της επανεισοχής, σε διάλογο με τις χώρες εταίρους, καθώς και η παροχή βοήθειας επανένταξης· η ενίσχυση της διαχείρισης των συνόρων μέσω της υπογραφής συμφωνιών για κοινές επιχειρήσεις και στις δύο πλευρές των κοινών συνόρων, της παροχής εκπαίδευσης και της ανταλλαγής εμπειρογνομίας· και η παροχή βοήθειας με στόχο την προστασία των προσφύγων και των μεταναστών στο εξωτερικό. Οι μελλοντικές ενέργειες σχετικά με την εξωτερική διάσταση της μεταναστευτικής πολιτικής της ΕΕ περιλαμβάνουν τη σύναψη συμφωνιών περί καθεστώτος με τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων· την ανάπτυξη νέων συμφωνιών επανεισοχής με τρίτες χώρες· και την επέκταση επιχειρησιακών εταιρικών σχέσεων με τρίτες χώρες στους τομείς των κοινών ερευνών, της ανάπτυξης ικανοτήτων και της ανταλλαγής αξιωματικών συνδέσμων.

Διεθνής προστασία στην ΕΕ+

Οι 664 480 αιτήσεις διεθνούς προστασίας στην ΕΕ+ συνεπάγονται μείωση για τρίτο συνεχόμενο έτος, αυτή τη φορά κατά 10%. Παρότι ο αριθμός των αιτήσεων παρέμεινε αξιοσημείωτα σταθερός καθ' όλη τη διάρκεια του 2018, η σχετική σταθερότητα σε επίπεδο ΕΕ+ υποκρύπτει μια έντονη διακύμανση μεταξύ κρατών μελών και μεταξύ ατομικών ιθαγενειών.

Από πλευράς στατιστικών τάσεων, το 2018 υποβλήθηκαν 664 480 αιτήσεις διεθνούς προστασίας στην ΕΕ+, αριθμός που συνεπάγεται μείωση για τρίτο συνεχόμενο έτος, αυτή τη φορά κατά 10%. Περίπου το 9 % του συνόλου των αιτήσεων ήταν επαναλαμβανόμενες αιτήσεις. Ο αριθμός των αιτήσεων που υποβλήθηκαν στην ΕΕ+ ήταν παρόμοιος με αυτόν του 2014, έτος κατά το οποίο υποβλήθηκαν 662 165 αιτήσεις. Αξίζει

να σημειωθεί ότι, παρότι ο αριθμός των αιτήσεων παρέμεινε αξιοσημείωτα σταθερός καθ' όλη τη διάρκεια του 2018, η σχετική σταθερότητα σε επίπεδο ΕΕ+ υποκρύπτει μια έντονη διακύμανση μεταξύ κρατών μελών και μεταξύ ατομικών ιθαγενειών των αιτούντων. Η μεταναστευτική πίεση στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ μειώθηκε για τρίτο συνεχόμενο έτος. Σημειώθηκε μεγάλη αύξηση στις περιπτώσεις εντοπισμού στη διαδρομή της δυτικής Μεσογείου (υπερδιπλασιάστηκαν), με αποτέλεσμα ο αριθμός τους να εξισωθεί με τον αριθμό των περιπτώσεων εντοπισμού στη διαδρομή της ανατολικής Μεσογείου (περίπου 57 000 σε κάθε περίπτωση).

Η Συρία (από το 2013) (13 %), το Αφγανιστάν και το Ιράκ (7 % έκαστο) ήταν οι τρεις κύριες χώρες καταγωγής των αιτούντων στην ΕΕ+, αντιπροσωπεύοντας από κοινού περισσότερο από το ένα τέταρτο του συνόλου των αιτούντων το 2018 (27 %).

Μεταξύ των 10 πρώτων χωρών καταγωγής συγκαταλέγονται επίσης το Πακιστάν, η Νιγηρία, το Ιράν, η Τουρκία (4 % για κάθε χώρα), η Βενεζουέλα, η Αλβανία και η Γεωργία (3 % για κάθε χώρα).

Στις γειτονικές χώρες της Συρίας —το Ιράκ, την Ιορδανία, τον Λίβανο, την Τουρκία, την Αίγυπτο— και άλλες χώρες της βόρειας Αφρικής, η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες ανέφερε ότι ο αριθμός των καταγεγραμμένων Σύριων προσφύγων στο τέλος του 2018 ανερχόταν σε περίπου 5,7 εκατομμύρια.

Το 2018, όπως και τα προηγούμενα έτη, λίγο πάνω από τα δύο τρίτα του συνόλου των αιτούντων ήταν άνδρες και το ένα τρίτο ήταν γυναίκες. Σχεδόν οι μισοί από τους αιτούντες ήταν ηλικίας από 18 έως 35 ετών και σχεδόν το ένα τρίτο ήταν ανήλικοι.

Το 2018, περίπου 20 325 ασυνόδευτοι ανήλικοι υπέβαλαν αίτηση διεθνούς προστασίας στην ΕΕ+, αριθμός που καταδεικνύει δραστηκή μείωση κατά 37 % σε σχέση με το 2017. Το ποσοστό των ασυνόδευτων ανηλίκων σε σχέση με το σύνολο των αιτούντων ήταν 3 %, παρόμοιο με αυτό του 2017. Σχεδόν τα τρία τέταρτα του συνόλου των αιτήσεων υποβλήθηκαν σε μόλις πέντε χώρες της ΕΕ+: Γερμανία, Ιταλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ελλάδα και Κάτω Χώρες.

Όσον αφορά τις χώρες υποδοχής, το 2018, οι περισσότερες αιτήσεις ασύλου υποβλήθηκαν στη Γερμανία, τη Γαλλία, την Ελλάδα, την Ιταλία και την Ισπανία. Οι πέντε αυτές χώρες αντιπροσώπευαν από κοινού σχεδόν τα τρία τέταρτα του συνόλου των αιτήσεων που υποβλήθηκαν στην ΕΕ+. Η Γερμανία έλαβε τις περισσότερες αιτήσεις (184 180) για έβδομο συνεχόμενο έτος, παρά τη μείωση κατά 17 % που σημειώθηκε σε σχέση με το 2017.

Στη Γαλλία, οι αιτήσεις αυξήθηκαν για τέταρτο συνεχόμενο έτος και ανήλθαν σε 120 425 το 2018, αριθμός που αντιστοιχεί στο υψηλότερο επίπεδο που έχει καταγραφεί στη Γαλλία έως σήμερα. Η Ελλάδα ήταν η χώρα με τον τρίτο υψηλότερο αριθμό αιτήσεων που υποβλήθηκαν στην ΕΕ+ το 2018, οι οποίες ανήλθαν στις 66 965 αιτήσεις, καταγράφοντας αύξηση για πέμπτο συνεχόμενο έτος. Σημαντική μεταβολή σημειώθηκε στην Ιταλία, όπου οι αιτήσεις μειώθηκαν κατά 53 %. Η Ισπανία παρέμεινε στην πέμπτη θέση, παρότι οι αιτήσεις αυξήθηκαν από 36 605 το 2017 σε 54 050 το 2018.

Το στοιχείο αυτό αναδεικνύει μια σημαντική ανομοιογενή τάση που αναφέρθηκε στην αρχή της παρούσας ενότητας: η συνολική μείωση των αιτήσεων κατά 11 % μεταξύ 2017 και 2018 στην ΕΕ+ αποτυπώθηκε σε μόλις λίγο περισσότερες από τις μισές χώρες της ΕΕ+, ενώ στις άλλες μισές οι αιτήσεις αυξήθηκαν, και μάλιστα σε ορισμένες χώρες σημαντικά. Οι πέντε χώρες με τα υψηλότερα ποσοστά υποδοχής κατά κεφαλήν ήταν η **Κύπρος**, η **Ελλάδα**, η **Μάλτα**, η **Λιχτενστάιν**, και το **Λουξεμβούργο**.

Οι κυριότερες ροές ασύλου, πιο συγκριμένα οι δυάδες ιθαγένειας στις χώρες υποδοχής, παρέχουν μια ελαφρώς πιο διαφοροποιημένη εικόνα από τις χωριστές παραμέτρους των χωρών καταγωγής και των χωρών υποδοχής.

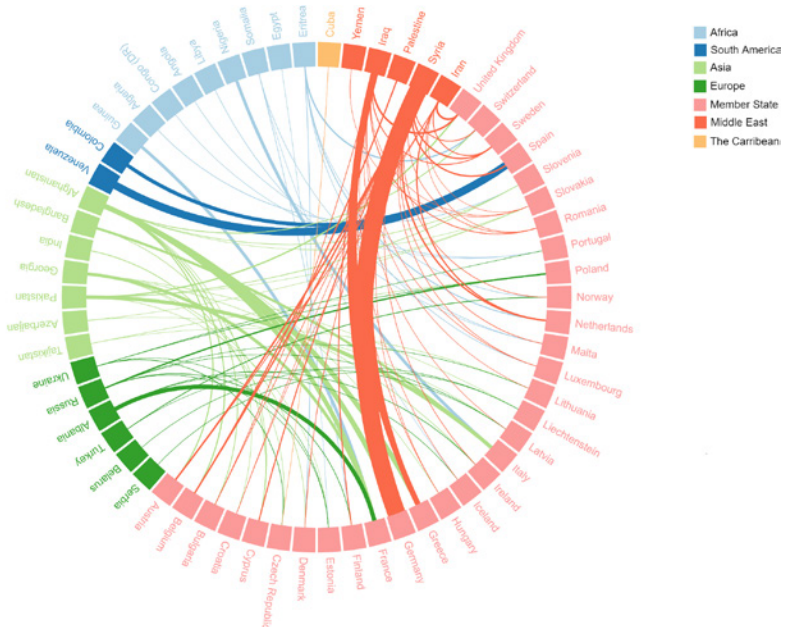
Οι 10 κυριότερες εισροές για το 2018 κατευθύνθηκαν στη Γερμανία, τη Γαλλία, την Ελλάδα και την Ισπανία. Η Ιταλία δεν συμπεριλήφθηκε στις χώρες υποδοχής των 10 κυριότερων ροών, παρότι ήταν η χώρα με την τέταρτη υψηλότερη υποδοχή συνολικά· αυτό είναι πιθανό να οφείλεται στη μείωση του αριθμού των αιτήσεων που υποβάλλονται στην Ιταλία από συγκεκριμένες ιθαγένειες, καθώς και στη διαφοροποίηση των αιτήσεων.

Στις δέκα κυριότερες ροές περιλαμβάνονται επτά ιθαγένειες, που ανήκουν όλες στις δέκα πρώτες ιθαγένειες καταγωγής για το 2018: Παρά τη συνολική μείωση των αιτήσεων, η Γερμανία υποδέχθηκε έξι από τις δέκα μεγαλύτερες μαζικές εισροές συγκεκριμένων ιθαγενειών: Σύριοι, Ιρακινούς, Αφγανούς, Ιρανοούς, Νιγηριανούς και Τούρκους. Η Ελλάδα υποδέχθηκε δύο από τις κύριες ροές (Σύριοι προς την Ελλάδα και Αφγανοί προς την Ελλάδα). Τόσο η Ισπανία όσο και η Γαλλία υποδέχθηκαν μόνο μία από τις κύριες ροές: Οι Βενεζουελανοί

κατευθύνθηκαν στην Ισπανία (η δεύτερη μεγαλύτερη συγκεκριμένη εισροή σε χώρα της ΕΕ+ για το 2018) και οι Αφγανοί στη Γαλλία. Οι Πακιστανοί, οι Αλβανοί

και οι Γεωργιανοί ήταν μεταξύ των δέκα πρώτων ιθαγενειών καταγωγής στην ΕΕ+ συνολικά.

Οι περισσότερες αιτήσεις διεθνούς προστασίας για το 2018 ανά χώρα της ΕΕ+ και ιθαγένεια καταγωγής

Συνολικά, το 2018, αποσύρθηκαν περίπου 57 390 αιτήσεις σε όλες τις χώρες της ΕΕ+, σχεδόν οι μισές από αυτές που αποσύρθηκαν το 2017. Η αναλογία των αιτήσεων που αποσύρθηκαν προς τον συνολικό αριθμό των αιτήσεων που υποβλήθηκαν στην ΕΕ+ ανήλθε στο 9 %, ποσοστό χαμηλότερο σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Σύμφωνα με τα στοιχεία της EASO, και παρομοίως με τα προηγούμενα έτη, περίπου τα τέσσερα πέμπτα των ανακλήσεων στην ΕΕ+ ήταν σιωπηρές.

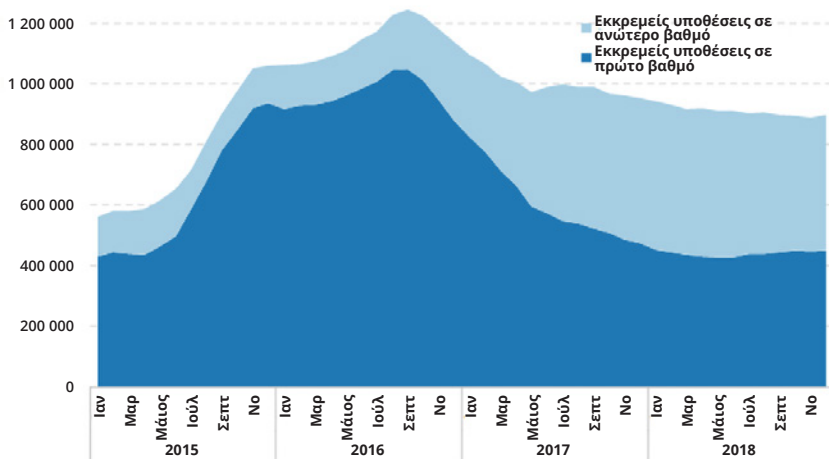
Όσον αφορά τις εκκρεμείς υποθέσεις, στα τέλη του 2018 περίπου 896 560 αιτήσεις ανέμεναν τελική απόφαση στην ΕΕ+, αριθμός που αντιστοιχεί σε μείωση κατά 6 % σε σχέση με το 2017.

Ο αριθμός των υποθέσεων που εκκρεμούσαν στα τέλη του 2018 ήταν σημαντικά υψηλότερος απ' ό,τι στα τέλη του 2014· εντούτοις, καταγράφηκε μείωση για δεύτερο συνεχόμενο έτος. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο αριθμός των υποθέσεων που εκκρεμούσαν σε πρώτο βαθμό ήταν

σχεδόν ίσος με τον αριθμό των υποθέσεων που εκκρεμούσαν σε δεύτερο ή ανώτερο βαθμό, και ανερχόταν περίπου στις 448 000 υποθέσεις για κάθε περίπτωση. Συνεπώς, στα τέλη του 2018, η πίεση στα

εθνικά συστήματα ασύλου φαίνεται ότι ήταν ισομερώς κατανομημένη μεταξύ των αρχών ασύλου και των δικαιοδοτικών οργάνων.

Εκκρεμείς υποθέσεις σε πρώτο (σκουρό μπλε χρώμα) και σε τελευταίο (γαλάζιο χρώμα) βαθμό για την περίοδο 2015-2018

Πηγή: Eurostat και στοιχεία του ΣΕΠΕ της ΕΑΣΟ.

Τις πέντε πρώτες θέσεις όσον αφορά τις ιθαγένειες των ατόμων εν αναμονή τελικής απόφασης κατέλαβαν οι ίδιες ιθαγένειες με αυτές του 2017, δηλαδή **Αφγανοί, Σύριοι, Ιρακινοί, Νιγηριανοί και Πακιστανοί**. Ενώ για καθεμία από αυτές τις ιθαγένειες ο αριθμός των υποθέσεων μειώθηκε, εξακολούθησαν να συνιστούν περισσότερο από το ήμισυ του όγκου των υποθέσεων στην ΕΕ+. Στα τέλη του 2018, η **Γερμανία** εξακολουθούσε να είναι η χώρα με τον μεγαλύτερο αριθμό εκκρεμών υποθέσεων σε όλους τους βαθμούς δικαιοδοσίας, παρά τη μικρή μείωση που σημειώθηκε σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Η **Ιταλία** παρέμεινε η χώρα της ΕΕ+ με τον δεύτερο υψηλότερο αριθμό εκκρεμών υποθέσεων, αλλά

ο αριθμός των υποθέσεων μειώθηκε κατά περίπου ένα τρίτο σε σχέση με το τέλος του 2017.

Στην Ισπανία σημειώθηκε η μεγαλύτερη απόλυτη αύξηση εκκρεμών υποθέσεων, οι οποίες διπλασιάστηκαν σε περίπου 79 000 στα τέλη του 2018. Σημαντική απόλυτη αύξηση σημειώθηκε και στην Ελλάδα, όπου ο αριθμός των υποθέσεων υπερέβη τις 76 000. Στη Γαλλία καταγράφηκαν επίσης περισσότερες υποθέσεις σε σχέση με το προηγούμενο έτος, καθώς αυξήθηκαν σε περίπου 53 000. Ταυτόχρονα, στις μισές περίπου χώρες της ΕΕ+, ο αριθμός των εκκρεμών υποθέσεων μειώθηκε. Σε έξι χώρες, η μείωση ήταν της τάξης των περισσότερων

των χιλίων υποθέσεων· επιπλέον, σε τέσσερις από αυτές, (Γερμανία, Ιταλία, Αυστρία και Σουηδία), η μείωση ανήλθε σε περισσότερες από 10 000 υποθέσεις.

Συνολικά, η εξέλιξη του όγκου των εκκρεμών υποθέσεων φαίνεται ότι συνδέεται στενά με τον αριθμό των νέων αιτήσεων ασύλου. Οι χώρες που παρουσίασαν τη μεγαλύτερη μείωση στον αριθμό των εκκρεμών υποθέσεων ήταν επίσης οι χώρες στις οποίες σημειώθηκε η μεγαλύτερη μείωση όσον αφορά τις αιτήσεις ασύλου καθ' όλη τη διάρκεια του 2018. Ισχύει και το αντίστροφο: οι τρεις χώρες με την πλέον αξιοσημείωτη αύξηση στον αριθμό των εκκρεμών υποθέσεων παρουσίασαν επίσης τη σημαντικότερη αύξηση στον αριθμό των αιτήσεων ασύλου.

Το 2018, οι χώρες της ΕΕ+ εξέδωσαν 601 525 πρωτοβάθμιες αποφάσεις, αριθμός που ισοδυναμεί με μεγάλη μείωση, της τάξης του 39 %, σε σχέση με το 2017. Συνεπώς, συνολικά για το 2018, ο αριθμός των αιτήσεων που υποβλήθηκαν στην ΕΕ+ υπερέβη τον αριθμό των αποφάσεων που εκδόθηκαν. Η πλειονότητα των αποφάσεων (367 310, ή

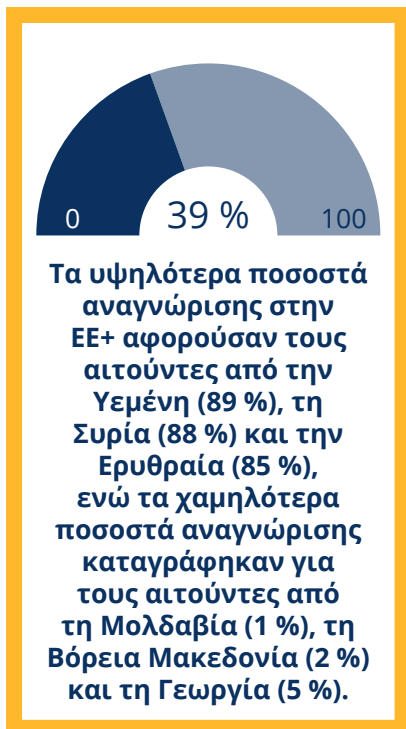
61%) ήταν απορριπτικές, και δεν χορηγούσαν καμία προστασία. Περίπου 234 220 αποφάσεις ήταν θετικές· από αυτές, οι περισσότερες χορηγούσαν καθεστώς πρόσφυγα (129 685 ή 55 % του συνόλου των θετικών αποφάσεων) και ένα μικρότερο ποσοστό χορηγούσαν επικουρική προστασία (63 100 ή 27 %) ή ανθρωπιστική προστασία (41 430 ή 18 %). Παρότι συνολικά εκδόθηκαν λιγότερες θετικές αποφάσεις σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, αυξήθηκε το ποσοστό των θετικών αποφάσεων που χορηγούσαν καθεστώς πρόσφυγα. Όσον αφορά τον όγκο των πρωτοβάθμιων αποφάσεων οι οποίες εκδόθηκαν σε κάθε χώρα, οι

περισσότερες αποφάσεις εκδόθηκαν στη **Γερμανία** (30 % επί του συνόλου των αποφάσεων), στη **Γαλλία** (19 %) και στην **Ιταλία** (16 %). Οι τρεις αυτές χώρες εξέδωσαν από κοινού περίπου τα δύο τρίτα του συνόλου των αποφάσεων που εκδόθηκαν στην ΕΕ+.

Το συνολικό ποσοστό αναγνώρισης σε πρωτοβάθμιες αποφάσεις στην ΕΕ+ για το 2018 ήταν 39 %, σημειώνοντας μείωση κατά 7 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Η μείωση αυτή οφείλεται κυρίως στην πτώση των ποσοστών αναγνώρισης για διάφορες ιθαγένειες καταγωγής, και ιδίως για αυτές στις οποίες αντιστοιχεί υψηλός αριθμός εκδοθισών αποφάσεων. Χαμηλότερα ποσοστά αναγνώρισης σε σχέση με το προηγούμενο έτος καταγράφηκαν για τους αιτούντες από τη Σομαλία, το Ιράν, το Ιράκ, την Ερυθραία και τη Συρία. Αντιθέτως, ανοδική τάση καταγράφηκε για τους αιτούντες από τη Βενεζουέλα, την Κίνα, το Ελ Σαλβαδόρ και την Τουρκία.

Το συνολικό ποσοστό αναγνώρισης σε πρώτο βαθμό στην ΕΕ+ ήταν 39 %, σημειώνοντας μείωση κατά 7 % σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Παρότι εκδόθηκαν λιγότερες θετικές αποφάσεις συνολικά, αυξήθηκε το ποσοστό των θετικών αποφάσεων που χορηγούσαν καθεστώς πρόσφυγα.

Τα ποσοστά αναγνώρισης στις χώρες της ΕΕ+ παρουσίασαν την τάση να ποικίλλουν, με εμφάνιση τόσο σχετικά χαμηλών όσο και υψηλών τιμών ποσοστών αναγνώρισης, ιδίως για τους αιτούντες από το Αφγανιστάν, το Ιράν και το Ιράκ. Η διακύμανση των ποσοστών αναγνώρισης ήταν πιο περιορισμένη για τους αιτούντες από την Αλβανία, το Μπανγκλαντές και τη Νιγηρία, καθώς και για τους αιτούντες από την Ερυθραία και τη Συρία.

Όσον αφορά τις περιπτώσεις ατομικής ιθαγένειας, η διακύμανση των ποσοστών αναγνώρισης μεταξύ των χωρών της ΕΕ+ μπορεί να υποδηλώνει, σε κάποιο βαθμό, έλλειψη εναρμόνισης όσον αφορά τις πρακτικές λήψης αποφάσεων (εξαιτίας διαφορετικής εκτίμησης της κατάστασης κάποιας χώρας καταγωγής, διαφορετικής ερμηνείας νομικών εννοιών ή εξαιτίας της εθνικής νομολογίας). Ωστόσο, μπορεί επίσης να υποδηλώνει ότι ακόμη και μεταξύ αιτούντων από την ίδια χώρα καταγωγής, ορισμένες χώρες της ΕΕ+ ενδέχεται να αποδέχονται άτομα με πολύ διαφορετικούς λόγους για τους οποίους ζητείται προστασία, όπως για παράδειγμα συγκεκριμένες εθνοτικές μειονότητες, άτομα από συγκεκριμένες περιοχές

κάποιας χώρας ή αιτούντες που είναι ασυνόδευτα παιδιά.

Όσον αφορά την εξέταση αιτήσεων διεθνούς προστασίας σε πρώτο βαθμό, τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν ειδικές διαδικασίες, όπως η ταχεία διαδικασία, η συνοριακή διαδικασία ή η διαδικασία κατά προτεραιότητα, εξακολουθώντας συγχρόνως να συμμορφώνονται με τις βασικές αρχές και τις εγγυήσεις που προβλέπονται στην ευρωπαϊκή νομοθεσία για το άσυλο. Ενώ οι περισσότερες αποφάσεις που εκδόθηκαν σε πρώτο βαθμό στην ΕΕ+ με τη χρήση ταχείας ή συνοριακής διαδικασίας οδήγησαν σε απόρριψη της αίτησης σε σημαντικά υψηλότερο ποσοστό από τις αποφάσεις που ελήφθησαν μέσω τακτικών διαδικασιών, υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες χορηγήθηκε διεθνής προστασία με τη χρήση ειδικών διαδικασιών. Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανταλλάχθηκαν στο πλαίσιο του συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης και ετοιμότητας της EASO, το ποσοστό αναγνώρισης στις αποφάσεις που εκδόθηκαν σε πρώτο βαθμό με τη χρήση ταχείας διαδικασίας ήταν 11 %, ενώ σε αυτές που εκδόθηκαν με τη χρήση συνοριακής διαδικασίας το ποσοστό ανήλθε στο 12 %.

Όσον αφορά τις αποφάσεις στο πλαίσιο προσφυγής ή επανεξέτασης, το 2018, στις χώρες της ΕΕ+ εκδόθηκαν 314 915 αποφάσεις σε δεύτερο ή ανώτερο βαθμό, σημειώνοντας αύξηση κατά 9 % σε σύγκριση με το 2017. Επιπλέον, το 2018, σε μεγαλύτερο ποσοστό τελικών αποφάσεων χορηγούνταν κάποια μορφή προστασίας: το ποσοστό αναγνώρισης στις αποφάσεις που εκδόθηκαν σε τελευταίο βαθμό αυξήθηκε σε 37 % από 33 % που είχε καταγραφεί για το 2017. Το 2018, τα τρία τέταρτα του συνόλου των τελικών αποφάσεων εκδόθηκαν από τρεις χώρες της ΕΕ+: τη Γερμανία, τη Γαλλία και την Ιταλία. Βασική εξέλιξη ήταν η απότομη

αύξηση του αριθμού των τελικών αποφάσεων που εκδόθηκαν για αιτούντες από τις χώρες της Δυτικής Αφρικής, όπως η Γκάμπια, η Ακτή Ελεφαντοστού, η Νιγηρία και η Σενεγάλη.

Όσον αφορά τη λειτουργία του συστήματος του Δουβλίνου το 2018, μπορούν να αναφερθούν κάποιες εξελίξεις με βάση τα στοιχεία της EASO, τα οποία δείχνουν συνολική μείωση του αριθμού αποφάσεων σχετικά με αιτήματα βάσει του κανονισμού του Δουβλίνου κατά 5 %. Επιπλέον, οι 28 χώρες της ΕΕ+ αντάλλαξαν σε τακτική βάση στοιχεία σχετικά με τις αποφάσεις που ελάμβαναν επί των εξερχόμενων αιτημάτων τους βάσει του κανονισμού του Δουβλίνου το 2018. Το Ηνωμένο Βασίλειο γνωστοποίησε στοιχεία για την περίοδο από τον Αύγουστο έως τον Δεκέμβριο του 2018. Οι 28 χώρες της ΕΕ+ παρέλαβαν 138 445 αποφάσεις σχετικά με τα εξερχόμενα αιτήματά τους βάσει του κανονισμού του Δουβλίνου, και αν ληφθεί υπόψη η μερική υποβολή στοιχείων από το Ηνωμένο Βασίλειο, ο αριθμός αυτός αυξάνεται σε 139 984. Το 2018, το ποσοστό των αποφάσεων που ελήφθησαν βάσει του κανονισμού του Δουβλίνου προς τις αιτήσεις ασύλου ανήλθε στο 23 %, σημειώνοντας ελαφρά αύξηση σε σχέση με το 2017. Αυτό ενδέχεται να υποδηλώνει ότι μεγάλος αριθμός αιτούντων διεθνή προστασία συνέχισαν να επιδιώκουν δευτερογενείς μετακινήσεις στις χώρες της ΕΕ+. Η **Γερμανία** και η **Γαλλία**

παρέλαβαν τις περισσότερες αποφάσεις σχετικά με αιτήματα βάσει του κανονισμού του Δουβλίνου, αντιπροσωπεύοντας το 37 % και το 29 % αντιστοίχως. Μεταξύ των χωρών που έλαβαν υψηλό αριθμό απαντήσεων το 2018 ήταν οι **Κάτω Χώρες**, το **Βέλγιο**, η **Αυστρία**, η **Ιταλία**, η **Ελβετία** και η **Ελλάδα**. Μία από τις πλέον σημαντικές αλλαγές που επήλθαν σε σχέση με το 2017 ήταν η σημαντική αύξηση των αποφάσεων βάσει του κανονισμού του Δουβλίνου που εξέδωσαν η **Ελλάδα** και η **Ισπανία**. Ταυτόχρονα, σημειώθηκε μείωση στον αριθμό των υποθέσεων στις οποίες έγινε χρήση της ρήτρας διακριτικής ευχέρειας έναντι της Ελλάδας. Εντούτοις, η μείωση αυτή ήταν πολύ μικρή σε σχέση με την αύξηση των ελληνικών αποφάσεων.

Το 2018, το συνολικό ποσοστό αποδοχής για τις αποφάσεις επί αιτημάτων βάσει του κανονισμού του Δουβλίνου ανήλθε στο 67 %, μειώθηκε δηλαδή κατά 8 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το 2017, ενώ όλες οι χώρες εξακολούθησαν να εμφανίζουν διακύμανση των ποσοστών αποδοχής. Οι περισσότερες αποφάσεις βάσει του κανονισμού του Δουβλίνου για το 2018 αφορούσαν πολίτες από το Αφγανιστάν (9 % επί του συνόλου), τη Νιγηρία (8 %), το Ιράκ (6 %) και τη Συρία (6 %). Επιπλέον, το 2018, έγινε περισσότερες από 12 300 φορές επίκληση του άρθρου 17 παράγραφος 1 του κανονισμού του Δουβλίνου, το οποίο είναι γνωστό ως ρήτρα διακριτικής ευχέρειας ή ρήτρα κυριαρχίας· σχεδόν στα δύο τρίτα του συνόλου των υποθέσεων, η ρήτρα διακριτικής ευχέρειας εφαρμόστηκε στη Γερμανία.

Στα δύο πέμπτα των υποθέσεων στις οποίες έγινε επίκληση του άρθρου 17 παράγραφος 1, η Ιταλία προσδιορίστηκε ως χώρα εταίρος στην οποία θα μπορούσε να είχε αποσταλεί αίτημα, στο 22 % των υποθέσεων η Ελλάδα και στο

9 % η Ουγγαρία. Το 2018, οι χώρες που υπέβαλαν στοιχεία πραγματοποιήσαν περισσότερες από 28 000 μεταφορές. Με βάση τις 26 χώρες της ΕΕ+ οι οποίες υπέβαλλαν στοιχεία σε τακτική βάση, τόσο το 2017 όσο και το 2018, ο συνολικός αριθμός των μεταφορών που πραγματοποιήθηκαν αυξήθηκε κατά περίπου 5 %. Το 2018, σχεδόν το ένα τρίτο των μεταφορών πραγματοποιήθηκαν από τη **Γερμανία**, ενώ η **Ελλάδα** και η **Γαλλία** προέβησαν επίσης σε μεγάλο αριθμό μεταφορών. Περισσότεροι από τους μισούς μεταφερθέντες μετέβησαν στη **Γερμανία** και την **Ιταλία**. Άλλες χώρες που υποδέχθηκαν σημαντικό αριθμό μεταφορών ήταν η **Γαλλία**, η **Σουηδία**, το **Ηνωμένο Βασίλειο**, η **Ισπανία** και η **Ελβετία**.

Γενικά, οι κυριότερες εξελίξεις στις χώρες της ΕΕ+ όσον αφορά τις διαδικασίες του Δουβλίνου αντικατοπτρίζουν

τον όγκο των υποθέσεων που έπρεπε να εξεταστούν· τις σημαντικές οργανωτικές αλλαγές σε ορισμένες χώρες της ΕΕ+· την εκτίμηση του μείζονος συμφέροντος του παιδιού στο πλαίσιο των διαδικασιών του Δουβλίνου· την εκ νέου υποβολή αιτημάτων αναδοχής ή εκ νέου ανάληψης προς την Ελλάδα από ορισμένες χώρες της ΕΕ+· τη σύναψη διμερών συμφωνιών μεταξύ αρκετών χωρών της ΕΕ+ με σκοπό την επίσπευση των διαδικασιών του Δουβλίνου και την ενίσχυση των επιλογών μεταφοράς· και τα μέτρα για τη διασφάλιση της ορθής και έγκαιρης ταυτοποίησης των ευάλωτων αιτούντων και των ιδιαίτερων αναγκών τους, στο πλαίσιο των διαδικασιών του Δουβλίνου. Όπως συνέβη το 2016 και το 2017, η αναστολή (πλήρης ή μερική) των μεταφορών δυνάμει του κανονισμού του Δουβλίνου προς την Ουγγαρία συνεχίστηκε και το 2018.

Σημαντικές εξελίξεις σε εθνικό επίπεδο

Ορισμένες χώρες της ΕΕ+ **τροποποίησαν τη νομοθεσία τους** όσον αφορά τη διεθνή προστασία. Σημαντικές αλλαγές πραγματοποιήσαν, για παράδειγμα, η Αυστρία, το Βέλγιο, η Γαλλία, η Ιταλία, η Ουγγαρία και η Σλοβακία, ενώ άλλες χώρες τροποποίησαν τη νομοθεσία τους σε διάφορους τομείς που σχετίζονται με το άσυλο. Το 2018, σε μια προσπάθεια να βελτιώσουν την ακεραιότητα των εθνικών συστημάτων ασύλου, οι χώρες της ΕΕ+ θέσπισαν πολιτικές και πρακτικές που αποσκοπούν στο να εντοπίζονται άμεσα οι αβάσιμες αιτήσεις προστασίας και στο να διασφαλίζεται ότι δεν σπαταλώνται οικονομικοί και ανθρώπινοι πόροι ή χρόνος σε τέτοια αιτήματα.

Στα εν λόγω **μέτρα** περιλαμβάνονται προσπάθειες για τον νωρίτερο δυνατό προσδιορισμό της ταυτότητας των αιτούντων, συμπεριλαμβανομένης της ηλικίας τους, της χώρας καταγωγής και της διαδρομής που ακολούθησαν· για την εκτίμηση τυχόν δυνητικών ζητημάτων ασφάλειας· για καλύτερη αξιολόγηση της αξιοπιστίας των δηλώσεων των αιτούντων· και για διαπίστωση του αν οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας εξακολουθούν να χρήζουν προστασίας. Οι βελτιώσεις που πραγματοποιήθηκαν στην ενημέρωση των αιτούντων και των δικαιούχων προστασίας όσον αφορά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις σε κάθε στάδιο της διαδικασίας αποσκοπούσαν επίσης στην πρόληψη της ακούσιας κατάχρησης της διαδικασίας ασύλου.

Προκειμένου να **αυξηθεί η αποτελεσματικότητα** των συστημάτων ασύλου, οι πρωτοβουλίες που αναλήφθηκαν από τις χώρες της ΕΕ+ επικεντρώθηκαν στην αναδιοργάνωση των διαδικασιών με στόχο τη βελτιστοποίηση της κατανομής και της χρήσης των διαθέσιμων πόρων· στη συλλογή πληροφοριών από τον αιτούντα στα

αρχικά στάδια της διαδικασίας· στην ψηφιοποίηση και τη χρήση νέων τεχνολογιών· και την κατά προτεραιότητα ιεράρχηση ή την ταχεία εξέταση των αιτήσεων. Τέλος, το 2018, καταβλήθηκαν προσπάθειες για να διατηρηθεί η αυξημένη ποιότητα της λειτουργίας των συστημάτων ασύλου, στις οποίες συμπεριλήφθηκαν η παροχή εκπαίδευσης στον προσωπικό ανάλογα με τις υφιστάμενες ανάγκες εντός των χωρών της ΕΕ+, η αναθεώρηση του υφιστάμενου υλικού καθοδήγησης και η θέση σε εφαρμογή συστημάτων ποιοτικού ελέγχου και εργαλείων υποστήριξης για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις αιτήσεις προστασίας.

Το 2018, η ΕΑΣΟ εξακολούθησε να εκπληρώνει την αποστολή της διευκολύνοντας την πρακτική συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και παρέχοντας υποστήριξη σε χώρες των οποίων τα συστήματα χορήγησης ασύλου και υποδοχής βρίσκονταν υπό πίεση.

Ταυτόχρονα, η ΕΑΣΟ εξακολούθησε να εκπληρώνει την αποστολή της διευκολύνοντας την πρακτική συνεργασία μεταξύ

των χωρών της ΕΕ+ και παρέχοντας υποστήριξη σε χώρες των οποίων τα συστήματα χορήγησης ασύλου και υποδοχής βρίσκονταν υπό πίεση, δηλαδή τη Βουλγαρία, όπου ολοκληρώθηκε το σχέδιο ειδικής υποστήριξης, την Κύπρο, την Ιταλία και την Ελλάδα. Η υποστήριξη αυτή προσαρμόστηκε στις ανάγκες κάθε χώρας και περιλάμβανε, μεταξύ άλλων, την παροχή συνδρομής για την ενημέρωση των αιτούντων· τη διαχείριση των καταχωρίσεων και των αιτημάτων αναδοχής και εκ νέου ανάληψης βάσει του κανονισμού του Δουβλίνου· τη διοργάνωση

δραστηριοτήτων στο πεδίο των πληροφοριών σχετικά με τις χώρες καταγωγής (ΠΧΚ)· την ενίσχυση της ικανότητας υποδοχής, ιδίως όσον αφορά τους ασυνόδευτους ανήλικους· την παροχή υποστήριξης για τις διαδικασίες ασύλου, την υποδοχή και την ανάπτυξη ικανοτήτων όσον αφορά την εφαρμογή του ΚΕΣΑ· και την παροχή υποστήριξης για τη διαχείριση των καθυστερήσεων. Επίσης, η ΕΑΣΟ ενίσχυσε τον διάλογο με την κοινωνία των πολιτών, μέσω της διοργάνωσης θεματικών συναντήσεων σχετικά με βασικούς τομείς ενδιαφέροντος.

Λειτουργία του ΚΕΣΑ

Το 2018, οι χώρες της ΕΕ+ εισήγαγαν ορισμένες αλλαγές στα πρώτα στάδια της διαδικασίας ασύλου, με σκοπό τη λήψη όσο το δυνατόν περισσότερων πληροφοριών από τους αιτούντες και σε όσο το δυνατόν πιο αρχικό στάδιο.

Σημειώθηκαν σημαντικές εξελίξεις σε βασικούς θεματικούς τομείς του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου:

Όσον αφορά την πρόσβαση στη διαδικασία, ως γενική τάση, το 2018, οι χώρες της ΕΕ+ εισήγαγαν ορισμένες αλλαγές στα πρώτα στάδια της διαδικασίας, με στόχο τη λήψη όσο το δυνατόν περισσότερων πληροφοριών από τους αιτούντες, σε αρχικό στάδιο. Μεταξύ των αλλαγών αυτών περιλαμβάνονται η δημιουργία κέντρων άφιξης, η εισαγωγή νέων τεχνολογιών για την καλύτερη ταυτοποίηση των αιτούντων και η επέκταση των υποχρεώσεων των αιτούντων για συνεργασία με τις αρχές και για την προσκόμιση των αναγκαίων εγγράφων σε αρχικό στάδιο της διαδικασίας. Επίσης, παρέχονταν στους αιτούντες περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία, καθώς και πληροφορίες σχετικά με την οικειοθελή επιστροφή. Ταυτόχρονα, από τη συζήτηση για την αποβίβαση μεταναστών που διασώζονται στη θάλασσα της Μεσογείου προέκυψαν θεμελιώδη ζητήματα σχετικά με μια συστηματική προσέγγιση σε επίπεδο ΕΕ για τη διασφάλιση ασφαλούς και αποτελεσματικής πρόσβασης στη διαδικασία για τα πρόσωπα που διασώζονται στη θάλασσα. Γενικά, φορείς της κοινωνίας

των πολιτών σε αρκετές χώρες της ΕΕ+ εξέφρασαν διάφορες ανησυχίες όσον αφορά την αποτελεσματικότητα της πρόσβασης στην επικράτεια και της πρόσβασης στη διαδικασία ασύλου, συμπεριλαμβανομένων των περιστατικών απώθησης στα σύνορα και της ύπαρξης πρακτικών εμποδίων στην πρόσβαση στη διαδικασία κατά τρόπο αποτελεσματικό και εντός εύλογου χρονικού διαστήματος.

Τα πρόσωπα που αναζητούν διεθνή προστασία χρειάζονται πληροφορίες προκειμένου να κατανοούν ποιο πόροι είναι διαθέσιμοι για την αντιμετώπιση των αναγκών προστασίας και των προσωπικών τους περιστάσεων κατά την άφιξή τους στην Ευρώπη. Το 2018, τόσο οι εθνικές διοικήσεις των χωρών της ΕΕ+ όσο και η κοινωνία των πολιτών συνέχισαν να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την παροχή ορθής και ολοκληρωμένης πληροφόρησης στα πρόσωπα που αναζητούν διεθνή προστασία. Επιπροσθέτως, διευρύνθηκε η ενημέρωση που παρέχεται από τις αρχές της ΕΕ+ ώστε να συμπεριλάβει πληροφορίες για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις στο πλαίσιο της προστασίας, καθώς και για την ένταξη, συμπεριλαμβανομένης της διοργάνωσης εισαγωγικών εκπαιδευτικών σεμιναρίων για αιτούντες ή δικαιούχους καθεστώτος πρόσφυγα και καθεστώτος επικουρικής προστασίας στις χώρες υποδοχής. Κορυφαία προτεραιότητα σε όλες τις χώρες της ΕΕ+ παρέμεινε η πρόσβαση των ασυνόδευτων ανηλίκων σε πληροφορίες, ενώ το 2018 σημειώθηκε αύξηση της χρήσης των εργαλείων και των τεχνολογιών νέων μέσων επικοινωνίας για την αύξηση της προσβασιμότητας.

Η νομική συνδρομή και εκπροσώπηση αποτελούν επίσης αναγκαίες προϋποθέσεις για την αποτελεσματική πρόσβαση των αιτούντων στη διαδικασία ασύλου. Το 2018, οι αλλαγές που θεσπίστηκαν από τις χώρες της ΕΕ+ στον τομέα της νομικής συνδρομής και εκπροσώπησης αφορούσαν την επέκταση της συνδρομής σε διάφορα στάδια της διαδικασίας ασύλου και, ενίοτε, αλλαγές στους φορείς που συμμετέχουν στην παροχή νομικών υπηρεσιών. Σε συνδυασμό με πρωτοβουλίες που υλοποιήθηκαν από τις αρχές, οι φορείς της κοινωνίας των πολιτών, ιδίως οι οργανισμοί με επιχειρησιακή πείρα, συνέβαλαν επίσης στον προσδιορισμό υφιστάμενων προκλήσεων και περιορισμών.

Η αποτελεσματική διερμηνεία αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την ορθή επικοινωνία μεταξύ του αιτούντος και των αρχών σε κάθε στάδιο της διαδικασίας ασύλου, από την πρόσβαση στη διαδικασία έως τα στάδια της υποβολής της αίτησης, της εξέτασης και της προσφυγής. Παρά τη μείωση του αριθμού των αιτήσεων το 2018, η γλωσσική πολυμορφία μεταξύ των αιτούντων παρέμεινε περίπου στα ίδια επίπεδα με αυτά του 2017, με αποτέλεσμα η διερμηνεία να πρωτοστατεί μεταξύ των διαδικαστικών αναγκών.

Συνολικά, τα εθνικά νομικά πλαίσια και πλαίσια πολιτικής παρέμειναν σε μεγάλο βαθμό σταθερά όσον αφορά τη διερμηνεία, καθώς πραγματοποιήθηκαν ορισμένες αλλαγές ήσσονος σημασίας με στόχο την αποσαφήνιση των διαδικαστικών πτυχών της παροχής υπηρεσιών διερμηνείας. Στις προκλήσεις που εντοπίστηκαν στις χώρες της ΕΕ+ περιλαμβάνονται οι κατά διαστήματα ελλείψεις στους διαθέσιμους ανθρώπινους πόρους σε ορισμένα στάδια της διαδικασίας ασύλου και τα ελλειπή προσόντα

των διερμηνέων που συμμετέχουν στη διαδικασία.

Όσον αφορά την εξέταση αιτήσεων διεθνούς προστασίας σε πρώτο βαθμό, τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν ειδικές διαδικασίες, όπως η ταχεία διαδικασία, η συνοριακή διαδικασία ή η διαδικασία κατά προτεραιότητα, εξακολουθώντας συγχρόνως να συμμορφώνονται με τις βασικές αρχές και τις εγγυήσεις που προβλέπονται στην ευρωπαϊκή νομοθεσία για το άσυλο. Στην **Ιταλία**, με το λεγόμενο διάταγμα για την ασφάλεια και τη μετανάστευση θεσπίστηκαν απλουστευμένες και ταχύτερες διαδικασίες για την εξέταση των αιτήσεων, με στόχο την αποτροπή αιτήσεων με ψευδή στοιχεία και τη μείωση του χρόνου διεκπεραίωσης. Το 2018, συνεχίστηκε η εφαρμογή ειδικής ταχείας συνοριακής διαδικασίας στην **Ελλάδα**, στο πλαίσιο της εφαρμογής της δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας, σε πρόσωπα που αναζητούν διεθνή προστασία στα νησιά της Λέσβου, της Χίου, της Σάμου, της Λέρου και της Κω. Στη **Γαλλία**, πραγματοποιήθηκαν αλλαγές, μεταξύ άλλων, στις προθεσμίες που εφαρμόζονται στο πλαίσιο ταχειών διαδικασιών. Όσον αφορά τις διαδικασίες του παραδεκτού, σε ορισμένες χώρες της ΕΕ+ αναπτύχθηκαν περαιτέρω οι λόγοι απαραδέκτου, ενώ έγινε τακτική χρήση των εννοιών της ασφαλούς χώρας, και αρκετές χώρες επανεξέτασαν και τροποποίησαν τους εθνικούς καταλόγους ασφαλών χωρών καταγωγής.

Το 2018, οι διατάξεις που προβλέπουν τακτικές διαδικασίες σε πρώτο βαθμό παρέμειναν σχετικά σταθερές σε εθνικό επίπεδο στις χώρες της ΕΕ+. Μείζονες νομοθετικές αλλαγές και αλλαγές πολιτικής που άπτονταν, για παράδειγμα, της **πρόσβασης στη διαδικασία** και των **ειδικών διαδικασιών**, επηρέασαν και αυτήν την πτυχή, αλλά, συνολικά, οι χώρες δεν ανέφεραν σημαντικές τροποποιήσεις

που θα είχαν ως αποτέλεσμα την πλήρη αναθεώρηση της νομοθεσίας, των πολιτικών και των πρακτικών που αφορούν την τακτική διαδικασία. Οι αλλαγές που θεσπίστηκαν αποσκοπούν κυρίως στην αύξηση της συνολικής αποτελεσματικότητας της διαδικασίας, όπως αναφέρεται αντίστοιχα και στην ετήσια έκθεση για το 2017.

Η διερμηνεία ως
διαδικαστική ανάγκη

Το 2018, η γλωσσική πολυμορφία μεταξύ των αιτούντων παρέμεινε περίπου στα ίδια επίπεδα με αυτά του 2017, με αποτέλεσμα η διερμηνεία να πρωτοστατεί μεταξύ των διαδικαστικών αναγκών.

Οι αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν αφορούσαν την αναθεώρηση των ισχύουσών προθεσμιών στο πλαίσιο της διαδικασίας ασύλου· την εισαγωγή νέων τεχνολογιών για την ηλεκτρονική διαχείριση των αιτήσεων· αλλαγές στο προσωπικό πεδίο εφαρμογής των αιτήσεων· τη διαθεσιμότητα νομικής συνδρομής σε πρώτο βαθμό· τη διευρυμένη συνεργασία και επικοινωνία μεταξύ διαφόρων αρχών σε πρώτο βαθμό· αλλαγές στο πεδίο εφαρμογής των λόγων αποκλεισμού· και πρωτοβουλίες για την παροχή διαρκούς στήριξης και καθοδήγησης στο προσωπικό που συμμετέχει στη διαδικασία λήψης αποφάσεων σε πρώτο βαθμό.

Στον τομέα της υποδοχής, το 2018 οι εξελίξεις στις χώρες της ΕΕ+ αφορούσαν τη συνολική οργάνωση των συστημάτων

υποδοχής σε απάντηση στις τάσεις που εμφάνιζαν οι αιτήσεις, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων αναδιανομής και τοποθέτησης και των αλλαγών στον τύπο των εγκαταστάσεων υποδοχής. Ενώ ορισμένες χώρες μείωσαν σημαντικά την ικανότητα υποδοχής τους, άλλες αναγκάστηκαν να συνεχίσουν τις προσπάθειες για αύξηση του αριθμού διαθέσιμων θέσεων ώστε να ανταποκριθούν στον αριθμό των αιτήσεων σε εθνικό επίπεδο. Η οργάνωση της υποδοχής αναμορφώθηκε σημαντικά λόγω του αυξανόμενου αριθμού κέντρων άφιξης σε όλες τις χώρες της ΕΕ+. Επίσης, πολλές πρωτοβουλίες είχαν ως στόχο τη βελτίωση της ποιότητας των συνθηκών υποδοχής: την καθιέρωση καλύτερου συντονισμού μεταξύ των διαφόρων ενδιαφερόμενων μερών, τη δημιουργία εργαλείων παρακολούθησης, την εξασφάλιση της συντήρησης των εγκαταστάσεων.

Πρωταρχικός στόχος πολλών κρατών ήταν να διασφαλιστεί η απουσία προβλημάτων ασφάλειας και συγκρούσεων στις εγκαταστάσεις υποδοχής. Το ζήτημα αυτό αντιμετωπίστηκε με διάφορους τρόπους, συμπεριλαμβανομένης της τροποποίησης των εσωτερικών κανόνων και της δημιουργίας ειδικών εγκαταστάσεων υποδοχής για τους αιτούντες που δεν τηρούν τους ισχύοντες κανόνες των συστημάτων υποδοχής. Τα δικαστήρια διαδραμάτισαν ιδιαίτερως ενεργό ρόλο στη διαμόρφωση των δικαιωμάτων υποδοχής των αιτούντων, όσον αφορά για παράδειγμα τη διάρκεια του δικαιώματος σε υλικές συνθήκες υποδοχής και την ελευθερία κυκλοφορίας. Λήφθηκαν μέτρα για την περαιτέρω διευκόλυνση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας για τους αιτούντες που έχουν αρκετά πιθανότητα να τους χορηγηθεί προστασία, ενώ τα μαθήματα γλώσσας και κοινωνικού προσανατολισμού κατέστησαν υποχρεωτικά, σε ορισμένες περιπτώσεις, και για τους αιτούντες.

Στον τομέα της κράτησης, σε αρκετές χώρες της ΕΕ+ εκδόθηκαν νέοι νόμοι, τροποποιήσεις ή κυβερνητικές οδηγίες για τον περαιτέρω καθορισμό ή την περαιτέρω ανάλυση των λόγων κράτησης και των εναλλακτικών λύσεων αντί της κράτησης, στο πλαίσιο τόσο της διαδικασίας ασύλου όσο και της διαδικασίας επιστροφής, με την περαιτέρω αποσαφήνιση, για παράδειγμα, της έννοιας του δυνητικού κινδύνου για τη δημόσια τάξη ή του κινδύνου διαφυγής. Επιπροσθέτως, λήφθηκαν μέτρα για την ενίσχυση της στήριξης προς τους ευάλωτους κρατούμενους και την αύξηση της διαφάνειας όσον αφορά την κράτηση. Όπως και το 2017, κατά τη διάρκεια του 2018 σε διάφορες χώρες της ΕΕ+ τέθηκαν σε ισχύ νέες νομικές διατάξεις με τις οποίες περιορίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία ή επιβάλλονται περιορισμοί στη διαμονή των ατόμων που παραμένουν σε κέντρα υποδοχής. Περαιτέρω αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν στον τομέα της κράτησης επικεντρώθηκαν στις ισχύουσες προθεσμίες και στην αύξηση της ικανότητας κράτησης. Σε αρκετές χώρες εκφράστηκαν ανησυχίες από φορείς της κοινωνίας των πολιτών σχετικά με την εσφαλμένη εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ για το άσυλο όσον αφορά την κράτηση των αιτούντων άσυλο και τις εγγυήσεις στο πλαίσιο της διαδικασίας κράτησης.

Όσον αφορά τις διαδικασίες σε δεύτερο βαθμό, τα νομοθετικά πλαίσια, και τα πλαίσια των πολιτικών και πρακτικών στις χώρες της ΕΕ+ παρέμειναν σχετικά σταθερά κατά τη διάρκεια του 2018, με μικρές, κατά κύριο λόγο, τροποποιήσεις. Ωστόσο, φαίνεται ότι αυξάνεται η επιρροή των δικαστηρίων και των δικαιοδοτικών οργάνων που συμμετέχουν στις διαδικασίες ασύλου σε δεύτερο βαθμό. Δεδομένου ότι κατά το τελευταίο έτος πολλές αιτήσεις εξετάστηκαν σε δεύτερο βαθμό, τα δικαστήρια και

τα δικαιοδοτικά όργανα είχαν περισσότερες ευκαιρίες να εκδώσουν διευκρινιστικές αποφάσεις, διαμορφώνοντας με αυτόν τον τρόπο και άλλους τομείς της διαδικασίας ασύλου.

Ειδικότερα, αρκετές χώρες της ΕΕ+ ανέφεραν αλλαγές στη νομοθεσία, στις πολιτικές και στις πρακτικές τους, ως αποτέλεσμα αποφάσεων ευρωπαϊκών και εθνικών δικαστηρίων. Οι εξελίξεις στον τομέα αυτόν περιλαμβάνουν αλλαγές στις ισχύουσες προθεσμίες, στην παροχή νομικής βοήθειας, και στο «δικαίωμα παραμονής» εν αναμονή της έκδοσης απόφασης σε δεύτερο βαθμό.

Δεδομένου ότι το 2018 πολλές αιτήσεις εξετάστηκαν σε δεύτερο βαθμό, τα δικαστήρια και τα δικαιοδοτικά όργανα είχαν περισσότερες ευκαιρίες να εκδώσουν διευκρινιστικές αποφάσεις, διαμορφώνοντας με αυτόν τον τρόπο και άλλους τομείς της διαδικασίας ασύλου.

Όσον αφορά την παραγωγή πληροφοριών για τις χώρες καταγωγής, το 2018 οι χώρες της ΕΕ+ βελτίωσαν περαιτέρω τα πρότυπά τους και ενίσχυσαν τη διασφάλιση της ποιότητας των προϊόντων ΠΧΚ. Οι χώρες της ΕΕ+ εκπόνησαν και κοινοποίησαν ευρύ φάσμα τακτικών και νέων

δημοσιεύσεων, εκ των οποίων πολλές διατίθενται μέσω της πύλης ΠΧΚ της EASO. Συχνά, αυτές οι δημοσιεύσεις ΠΧΚ βασίζονται σε διερευνητικές αποστολές που διεξάγονται από κράτη της ΕΕ+ σε τρίτες χώρες. Ως γενική τάση, πολλές εθνικές μονάδες ΠΧΚ συνέχισαν τη συνεργασία τους με την EASO και με τους ομόλογους τους σε άλλες χώρες, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο των δικτύων ΠΧΚ της EASO.

Το κεκτημένο της ΕΕ για το άσυλο περιλαμβάνει κανόνες σχετικά με τον εντοπισμό και την παροχή βοήθειας σε αιτούντες οι οποίοι χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων (ιδίως συννεπία βασανισμού, βιασμού ή άλλων σοβαρών μορφών ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας). Μία από τις βασικές ομάδες είναι οι ασυνόδετοι ανήλικοι που αναζητούν προστασία χωρίς την ύπαρξη ενήλικα υπεύθυνου για την επιμέλειά τους. Η παρουσία των ασυνόδετων ανηλίκων ώθησε αρκετές εξελίξεις στις χώρες της ΕΕ+. Στις εξελίξεις αυτές περιλαμβάνονται, ειδικότερα, προσαρμογές στην ικανότητα υποδοχής ασυνόδετων ανηλίκων ανάλογα με τις σχετικές ροές και βελτίωση των εξειδικευμένων εγκαταστάσεων υποδοχής· βελτίωση της μέριμνας μέσω, μεταξύ άλλων, της συνεργασίας μεταξύ των εθνικών αρχών και μη κερδοσκοπικών φορέων· περαιτέρω επενδύσεις στην ποιότητα και την ποσότητα της μέριμνας στο πλαίσιο της οικογένειας· θέσπιση μέτρων για την έγκαιρη ταυτοποίηση και διαδικαστικών εγγυήσεων με στόχο τη διασφάλιση της ευημερίας και της κοινωνικής ανάπτυξης των ανηλίκων· χρήση νέων τεχνολογιών για την εκτίμηση της ηλικίας· και προσπάθειες για βελτίωση της εμπειρογνωσίας του προσωπικού που χειρίζεται περιπτώσεις ασυνόδετων ανηλίκων. Ομοίως, οι εξειδικευμένες εγκαταστάσεις και υπηρεσίες υποδοχής βρέθηκαν στο επίκεντρο των εξελίξεων που αφορούσαν

άλλες ευάλωτες ομάδες, με τη δημιουργία εξειδικευμένων εγκαταστάσεων, καθώς και μηχανισμών ταυτοποίησης και παραπομπής, σε πολλές χώρες. Σε αρκετές χώρες, εκφράστηκαν ανησυχίες από φορείς της κοινωνίας των πολιτών σχετικά με την καταλληλότητα των συνθηκών υποδοχής για τα ευάλωτα άτομα και τις ελλείψεις στην παροχή συστηματικής και εξατομικευμένης συνδρομής.

Τα άτομα στα οποία έχει χορηγηθεί κάποια μορφή διεθνούς προστασίας σε χώρα της ΕΕ+ μπορούν να επωφεληθούν από ευρύ φάσμα δικαιωμάτων και παροχών που συνδέονται με αυτό το καθεστώς. Τα ειδικά δικαιώματα που χορηγούνται στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας καθορίζονται συνήθως στην εθνική νομοθεσία και στις εθνικές πολιτικές. Οι νομοθετικές αλλαγές, οι αλλαγές στις πολιτικές και στις πρακτικές που πραγματοποιήθηκαν ως προς το περιεχόμενο της προστασίας στις χώρες της ΕΕ+ κατά τη διάρκεια του 2018, αφορούν κατά κανόνα τους δικαιούχους διεθνούς προστασίας, καθώς επίσης και μεγαλύτερες ομάδες υπηκόων τρίτων χωρών ή ατόμων που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών, ανάλογα με το πλαίσιο της εκάστοτε χώρας.

Είναι δύσκολο να προσδιοριστούν συνολικές τάσεις στην ΕΕ+, δεδομένου ότι οι εξελίξεις καθοδηγήθηκαν από τα συγκεκριμένα προφίλ των δικαιούχων και τα συνολικά χαρακτηριστικά της μετανάστευσης εντός του εθνικού πλαισίου. Δύο είναι οι τομείς που αναδείχθηκαν και στους οποίους φαίνεται ότι συγκεντρώθηκαν οι περισσότερες αλλαγές: η τακτική αναθεώρηση των καθεστώτων προστασίας και τα μαθήματα γλώσσας και κοινωνικοπολιτιστικής ένταξης, τα οποία συνδέονται με τον τομέα της απασχόλησης.

Όσον αφορά τις επιστροφές, το 2018 οι χώρες της ΕΕ+ συνέχισαν να αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην πραγματοποίηση αποτελεσματικών επιστροφών των ατόμων των οποίων η αίτηση ασύλου απορρίφθηκε, γεγονός που αντικατοπτρίζεται στο συνολικά σχετικά χαμηλό ποσοστό αποτελεσματικών επιστροφών. Ο Frontex, στην ετήσια ανάλυση κινδύνου που εκπόνησε για το 2019, επισήμανε ότι, το 2018, ο αριθμός των αποτελεσματικών επιστροφών υπολειπόταν, για ακόμα μια φορά, των αποφάσεων επιστροφής μεταναστών που εξέδωσαν

τα κράτη μέλη. Σε αυτό το πλαίσιο, οι νομοθετικές αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν στην ΕΕ+ επικεντρώθηκαν στη διευκόλυνση της επιστροφής πρώην αιτούντων, είτε με την άρση του αυτόματου ανασταλτικού αποτελέσματος των προσφυγών για ορισμένες κατηγορίες αιτούντων που είχαν υπαχθεί σε ταχείες ή ειδικές διαδικασίες, ή με την ελαχιστοποίηση του κινδύνου διαφυγής, ή με τη λήψη μέτρων που διασφαλίζουν την ύπαρξη των αναγκαίων ταξιδιωτικών εγγράφων σε περίπτωση που απαιτούνται για τους σκοπούς της επιστροφής.

Επικοινωνήστε με την ΕΕ

Αυτοπροσώπως

Σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση υπάρχουν εκατοντάδες κέντρα πληροφόρησης Europe Direct. Μπορείτε να βρείτε τη διεύθυνση του πλησιέστερου σε σας κέντρου στον ιστότοπο Europa: https://europa.eu/european-union/contact_el

Τηλεφωνικά ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου

Η Europe Direct είναι μια υπηρεσία που απαντά στις ερωτήσεις σας για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Μπορείτε να επικοινωνήσετε με αυτήν την υπηρεσία:

- καλώντας ατελώς τον αριθμό 00 800 6 7 8 9 10 11 (ορισμένα δίκτυα τηλεφωνίας ενδέχεται να χρεώνουν τις κλήσεις αυτές),
- καλώντας τον αριθμό +32 22999696 ή
- μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από τον ιστότοπο Europa: https://europa.eu/european-union/contact_el

Βρείτε πληροφορίες σχετικά με την ΕΕ

Στο διαδίκτυο

Πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο Europa: https://europa.eu/european-union/index_el

Στις εκδόσεις της ΕΕ

Μπορείτε να τηλεφορτώσετε ή να παραγγείλετε δωρεάν και επί πληρωμή εκδόσεις της ΕΕ στην ακόλουθη διεύθυνση: <https://publications.europa.eu/el/publications>. Μπορείτε να ζητήσετε πολλαπλά αντίγραφα δωρεάν εκδόσεων επικοινωνώντας με την υπηρεσία Europe Direct ή με το τοπικό σας κέντρο πληροφόρησης (βλ. https://europa.eu/european-union/contact_el).

Στη νομοθεσία της ΕΕ και σε σχετικά έγγραφα

Για πρόσβαση σε νομικές πληροφορίες της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του συνόλου της ενωσιακής νομοθεσίας από το 1951 σε όλες τις επίσημες γλώσσες, μεταβείτε στον ιστότοπο EUR-Lex, στην ακόλουθη διεύθυνση: <http://eur-lex.europa.eu>

Στα δημόσια δεδομένα από την ΕΕ

Η Πύλη Δημόσιων Δεδομένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (<http://data.europa.eu/euodp/el>) παρέχει πρόσβαση σε σύνολα δεδομένων από την ΕΕ. Τα δεδομένα μπορούν να τηλεφορτωθούν και να επαναχρησιμοποιηθούν δωρεάν, τόσο για εμπορικούς όσο και για μη εμπορικούς σκοπούς.

BZ-02-19-250-EL-C

Υπηρεσία Εκδόσεων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ISBN 978-92-9476-703-5
doi:10.2847/46129